

Lõputöö kirjutamise juhend

Juhend üliõpilastele, versioon märtsist 2025

Eesmärk: Lõputööde juhendi kirjutajate eesmärk on luua bakalaureuse- ja magistritööd kirjutavatele üliõpilastele selge ülevaade lõputöö ajakavast ja protsessist, et tööd valmiks hea kvaliteediga õigeks ajaks ning saaksid hästi kaitstud.

Lõputöö standard on Moodles leiduv ainekava, mis annab suuniseid kogu protsessi vältel. Sealt leiab kõik vajaliku, mille vastu oma teksti mõõta ja hinnata. Sedasama teeb teie juhendaja ja hiljem ka retsensent ja kaitsmiskomisjon.

1. AJAGRAAFIK

Enne alustamist ja pikalt ette

Lõputöö peale tasub hakata mõtlema juba enne lõpukursust. Kaaluda, milline teoloogia valdkond ja selles olev teema kõige rohkem korda lähevad ja huvi pakuvad. Tee sellest endale märkmeid. Magistrandid saavad lõputöösse süveneda juba teisel kursusel “Teoloogia kuumade teemade” ja “Magistriteema praktika” raames. Kindlasti tasub pidada nõu ka huvipakkuva teema õppejõuga või kellegagi, kellel on rohkem teoloogilise uurimistöö kogemust.

Viimase aasta soovitatav ajagraafik

Täpsed kuupäevad antakse igal aastal eraldi lõputöö seminarides ja kirjalikult.

- **Sügis:** Teema otsimine, nõupidamised ja esimesed temaatilised lugemised. Läbirääkimised juhendajaga.
- **Novembri sessiks:** Teema ja juhendaja teadaandmine õppejuhile.
- **Hiljemalt veebruari lõpuks:** Lõputöö teooriaosa valmis.
- **Hiljemalt märtsi lõpuks:** Lõputöö uuring või projekt tehtud.
- **Aprilli esimene pool:** Lõputöö kokkukirjutamine.
- **Aprilli teine pool:** Eelkaitsmise töö esitamine vastavaks tähtajaks Moodle keskkonda, koos juhendaja märkega õppejuhile meilile.
- **Mai esimesel nädalal:** Eelkaitsmised.
- **Mai lõpp:** Puhta töö esitamine pdf-vormis Moodle keskkonda ja juhendaja meili teel õppejuhile saabunud kinnitusega.
- **Tavaliselt juuni algul** toimuvaks viimaseks kooli nõukoguks peavad olema tehtud ja hinnatud kõik õppeained ja praktikad peale lõputöö. Muidu nõukogu kaitsmisele ei luba. Samuti peab nõukogu koosolekuks olema makstud kogu õppemaks.
- **Juuni keskel:** Töö kaitsmine –. Kaitsmisele tuleb kaasa tuua üks liimköites lõputöö või projekti saatva selgutuse pabereksemplar. Retsensendi valib kooli nõukogu, aga juhendaja võib teha ettepanekuid. Retsensent võib, aga ei pea saatma retsensiooni päev või paar enne. Tavaliselt ikkagi saadetakse.

Viimase aasta jooksul toimuvad ka lõputööde kirjutamise seminarid, millel osalemine on väga vajalik. Alati võite konsulteerida õppejuhi, rektori või iga vestlusvalmis õppejõuga.

2. JUHENDAMINE

Koostöö juhendajaga:

Juhendaja valikul soovime leida inimene, kellel on teie õppeastmest vähemalt üks tase kõrgem haridus (bakadel magistrikraadiga ja makadel doktorikraadiga juhendaja). Hea on, kui juhendaja on meie õppejõud. Võib olla ka kaasjuhendaja, aga sel juhul tuleb neid teavitada, sest juhendamistasu jagatakse pooleks või muul õiglasel viisil.

Koostöö viisid juhendajaga tasub kokku leppida võimalikult alguses. Kui koostöö juhendajaga ei sobi, on võimalik juhendajat vahetada. Sel juhul tuleb teavitada õppejuhti ja loomulikult seda juhendajat, kellega ei jätkata. Juhendaja vahetus on vähem tõenäoline, kui kõik oluline on piisavalt vara läbi räägitud.

Juhendaja aitab teid järgmistes asjades:

- Töö fookuse paikasättimine (mis on probleemi ja mis eesmärk ning mis meetodikaga seda lahendate).
- Töö struktuuri tegemine. Ei soovita seda üksi mõelda ja soovitan selle kindlasti enne kirjutamahakkamist ja peale sissejuhatuses esimest mustandit paika saada.
- Töö kirjutamise stiili ülevaatamine. Kirikurahvana on oht valida kõnekeel, mis pigem sobib jutlustamiseks ja veenmiseks. Lõputöö on oma olemuselt teadustöö, kus peab olema asjalik ja arutlev stiil. Mida varem selle paika saate, seda vähem tuleb pärast ringi kirjutada.
- Arutleda, millised allikad sobivad ja millised mitte. Juhendaja ei pea teile otsima kirjandust ega uuringuid, see on teie töö.
- Jupphaaval töö ülelugemine. Palun leppige juhendajaga kokku, millal ta saab järgmise osa teie tööst ja kui kaua tal läheb aega teile vastamiseks. Enamik juhendajaid ei vasta teile samal õhtul, mistõttu tuleb selle ajavaruga ka arvestada.
- Töö tervikule oma hinnangu andmine ainekava põhjal enne eel- ja päriskaitsmist. Kui juhendaja ei nõustu teie töö valmisolekuga, ei võeta tööd kaitsmisele.

3. AUTORSUS

Tehisintellekt, allikad ja viitamine

Töö peab olema põhiliselt teie tekst, milles teiste autorite arvamusi tsiteerides viitate neile äratuntavalt. Lõputöö pole referaat, mistõttu teiste ideid tuleb lõimida teie mõtetega ja omavahel. Viitamise kohta leiate infot kirjalike tööde juhendist.

Tehisintellekti võib kasutada kriitilise meelega järgmistel viisidel: allikate otsimiseks, esmaste mõtete kaardistamiseks, teksti korrigeerimiseks ja sellest ebaühtluse eemaldamiseks. Tehisintellekti kasutamise viisid lõputöös võiks olla ära toodud lühidalt sissejuhatuses, v.a. juhtudel, kui tegu on toimetamistööga. Tekstiloomeks tehisintellekti kasutada ei tohi. See on teie lõputöö.

Tehisintellekti kasutamise kohta soovime täpsemalt vaadata siit:

<https://ut.ee/et/sisu/tartu-ulikooli-suunis-tehisintellekti-kasutamiseks-oppetoos> ja veel täpsemalt siit: <https://ut.ee/et/sisu/tartu-ulikooli-suunis-tehisintellekti-kasutamiseks-oppetoos>

4. KAITSMINE

Eelkaitsmine

Eelkaitsmine on võimalus lisaks ühele juhendajale saada tagasisidet veel kelleltki, kes on tavaliselt Seminari õppejõud. See protsess toimub tavakaitsmisest lühemalt, aga lõpetaja saab oma töö esitlemiseks 5-7 minutit, millele järgneb retsensendi ja teiste komisjoni liikmete tagasiside. Hinnet eelkaitsmisel ei panda, aga selle mitteläbimisel ei saa minna päriskaitsmisele.

Eelkaitsmise töö peab olema terviktöö. See tähendab, et tööle peab olema kõigi vajalike osadega sissejuhatus, sisukord ja kõikides osades tekst. Samuti peab olema valmis vaatamiseks projekti mustand. Töö ei pea olema puhtaks toimetatud ja viited võivad olla veel pooleli. Eelkaitsmise tööle peab andma kinnituse juhendaja. Lõpuprojektist peab olema valmis vähemalt pool ja mustand selle saateks kirjutatud kirjalikust tekstist. Mõlemal juhul tuleb töö ja vajadusel projekti viide esitada tähtajaks Moodle keskkonda.

Kaitsmine koosneb järgmistest osadest:

- Lõpetaja esitlus
- Retsensendi tagasiside ja küsimused
- Lõpetaja vastused retsensendile (võib vastata kohe kui küsitakse)
- Komisjoni küsimused ja lõpetaja vastused neile
- Rahva küsimused ja lõpetaja vastused neile
- Juhendaja hinnang tööle
- Lõpetaja sõnavõtt (tänu juhendajale ja retsensendile jm)

Ühe lõpetaja kohta on aega 40-45 minutit.

Lõpetaja esitluse puhul on oluline, et...

- Selle pikkus on lõputöö puhul 10 minutit baka ja 15 minutit maka töö puhul. Lõpuprojekti puhul on aega 7 minutit pluss üks terviklik näidis projektist
- Esitlus koosneb töö/projekti probleempüstitusest, eesmärgist, meetodi(te) kirjeldusest, põhilistest teoreetilistest kontseptsioonidest ning tulemustest ja järeldustest
- Esitlus on illustreeritud, eriti kui tegu on empiiriliste andmetega
- Esimesel slaidil peaks olema Teie töö tiitellehel olev info (pealkiri, Teie nimi, juhendaja nimi + teaduskraad, töö tüüp).
- Teisel slaidil peaks olema ettekande struktuur (punkt-punktilt kirjas, millest plaanite ettekandes rääkida).
- Järgmisel slaidil võiksid olla sõnastatud Teie töö eesmärgid/põhitulemused.
- Eelviimasel slaidil tuleks uuesti üle korrata põhitulemused ja viidata mõnele huvitavale edasisele uurimissuunale. Samuti tuleks paari lausega üle rõhutada, kellele on Teie töö tulemused kasulikud.
- Soovi korral võite kõige lõppu lisada slaidi, kus tänate kuulajaid/vaatajaid tähelepanu eest (näiteks "Tänan tähelepanu eest!"). Ettekanne lõpus võiksite ka tänada neid, kes lõputöö valmimisele kaasa aitasid (vabatahtlik; sõltub sellest kas on taolisi osapooli ja peate neid tänu vääriliseks).